

KAKO USTREZNO RAVNATI Z BIOLOŠKO RAZGRADLJIVIMI KUHINJSKIMI ODPADKI IN ZELENIM VRTNIM ODPADOM?

Pri opravljanju vsakdanjih aktivnosti, zadovoljevanju osebnih in skupnih potreb ter še posebej pri skrbi za lepše bivalno in delovno okolje nastajajo t.i. biološko razgradljivi kuhinjski odpadki ter zeleni vrtni odpad. Med slednje štejemo odpadno vejevje, travo, listje, staro zemljo lončnic, rože, plevel, gnilo sadje, lesni pepel ..., medtem ko med biološke odpadke spadajo odpadki, kot so zelenjavni in sadni odpadki vseh vrst, jajčne lupine, kavne usedline, filter vrečke, pokvarjeni prehranski izdelki, kuhani ostanki hrane, papirnati robčke, brisače in papirnate vrečke; skratka vsi odpadki, ki se lahko razgradijo po naravni poti, s kompostiranjem. Prav zaradi tega se mnogi odločajo tudi za lastno kompostiranje, na domačem kompostu.

Pogoj za uspešno snovno ali termično izkoriščanje odpadkov je njihovo ločeno zbiranje, zato je prepovedano vsakršno koli mešanje biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada z drugimi komunalnimi odpadki. Omenjene odpadke je treba zbirati ločeno, saj tako pripomoremo tudi k lažjemu doseganju republiške strategije, katere namen je preusmeritev čim večjega deleža odpadkov v postopke ponovne uporabe ali predelave in zmanjševanje količin odpadkov za odlaganje. Cilj ločenega zbiranja biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada pa je, da se zmanjšajo celotne količine odpadkov, ki se odlagajo, še posebej pa, da se zmanjša delež biološko razgradljivih odpadkov v odloženih odpadkih, predvsem zaradi povzročanja toplogrednih plinov in neprijetnih vonjav v okolici odlagališč.

Kompost – naravno organsko gnojilo

Ločeno zbiranje navedenih vrst komunalnih odpadkov omogoča, da jih lahko preusmerimo na kompostiranje, pri čemer dobimo kompost kot naravno organsko gnojilo, po drugi strani pa se zmanjšuje odlivanje tekočih kuhinjskih odpadkov v kanalizacijske sisteme, kar povzroča njihove zamašitve ter težave pri čiščenju odpadnih vod. V skladu z določili Uredbe o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom je prioriteto lastno kompostiranje, šele ko povzročitelj odpadkov iz gospodinjstva nima možnosti ali ne želi kompostirati biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstev in zelenega vrtnega odpada, jih morajo prevzeti izvajalci obveznih občinskih gospodarskih javnih služb.

Biološko razgradljive kuhinjske odpadke je prepovedano rezati, drobiti ali mleti ter redčiti z namenom, da se jih z odpadno vodo odvaja v kanalizacijske sisteme, greznice, nepretočne greznice ali neposredno v vode. Povzročitelji biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada mora odpadke zbirati v vodotesnih zabojnikih ali posodah ločeno od drugih odpadkov, izvajalec javne službe zbiranja pa jih mora prevzeti s specialnimi vozili, ki preprečujejo izpuščajo v okolje in ne povzročajo neprijetnih vonjav.

Kako uspešno kompostirati?

Za uspešno lastno kompostiranje je pomembno več dejavnikov: pravilna izbira kompostnika, določitev pravilne lokacije kompostiranja in pravilen postopek kompostiranja. Za postavitev hišnega kompostnika na vrtu izberemo polsenčen ali senčen prostor, zavarovan pred vetrom in lahko dostopen. Hišni kompostnik naj ima neposreden stik s tlemi in naj bo z vseh strani primerno prezračen. Postavi se ga tako, da ne povzroča motenj (npr. smrad) na sosednjih zemljiščih. Ta osnovna pravila so pomembna za vse tipe kompostnikov, ne glede na to ali so odprti iz lesa ali žičnati ali pa plastični zaprti hišni kompostniki.

Kot prvo plast damo plast zdrobljenih vej, ki poskrbi za dobro zračenje od spodaj in preprečuje zastajanje vode. Za optimalen razkrojni proces je pomembna zadostna ponudba kisika, ki jo dosežemo tako, da se suhi strukturni material (veje in zeleni obrez) in vlažni nestrukturni material (trava, kuhinjski odpadki) vedno med seboj mešajo. Kuhinjske odpadke in ostanke hrane je potrebno takoj prekriti z listjem, zemljo, travo ali rahlo zagrebsti, da preprečimo neprijetne vonjave in ne privabljamo neželenih gostov, kot so podgane ali ptiči. V procesu razgradnje, ki poteka pri 50°C-60°C, mikroorganizmi, bakterije in glive proizvajajo humus in hranilne snovi, za kar pa potrebujejo določeno vlago.

V času daljše poletne suše je priporočljivo vlaženje kompostnega kupa. Ko je hišni kompostnik poln oziroma po približno pol leta, njegovo vsebino preložimo. S tem ga prezračimo in pospešimo razkroj. Dozorel kompost presejemo s sitom z odprtinami 15 do 20 mm, preostanek uporabimo za nadaljnji razkroj kot strukturni material.

V kolikor ne kompostirate sami, tovrstne odpadke za vas prevzamemo mi!

Kot izvajalec javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov zagotavljamo za vse povzročitelje odpadkov iz gospodinjstva, ki nimajo možnosti ali ne želijo lastno kompostirati biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov iz gospodinjstev in zelenega vrtnega odpada, njihovo prevzemanje, odvoz na lastno kompostarno ali kompostarne poslovnih partnerjev.

V primeru odločitve povzročitelja o oddaji ločeno zbranih biološko razgradljivih odpadkov in zelenega vrtnega odpada izvajalcu javne službe vas prosimo, da nam to sporočite na naš naslov: Čisto mesto Ptuj d.o.o, Dornavska 26, 2250 Ptuj, po e-pošti : dostava@cistomesto.si, ali po telefonu 02/780 90 20.

Po tem, ko nas boste o vaših željah obvestili, bo sledil obisk naših predstavnikov, predaja zabojnika za zbiranje odpadkov, navodila za pravilno ločevanje odpadkov ter terminski plan odvoza posameznih vrst odpadkov. **Prevzemanje biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada zagotavljamo v poletih mesecih vsak teden, v zimskem času pa štirinajstdnevno.** Način prepuščanja odpadkov je podoben, kot pri mešanih komunalnih odpadkih, torej zabojnik je potrebno postaviti **na dan odvoza na prevzemno mesto do 6.00 ure zjutraj.** Prevzete biološko razgradljive kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad po prevzemu stehamo, nato pa transportiramo do kompostarn, kjer se izvaja postopek kompostiranja.

Kot izvajalec javne službe zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov zagotavljamo tudi **enkrat letno pranje zabojnikov**, v vseh ostalih primerih pa morajo za higieno svojih zabojnikov skrbeti povzročitelji odpadkov.

(Članek je delno povzet po Uredbi o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Ur. list RS, št. 39/2010)).